

EDINOST

Trst, 173. Posamezna številka 20 stotink. V Trstu, v soboto 28. avgusta 1920. Posamezna številka 20 stotink. Letnik XLV.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L. 1., oglasi denarnih zavodov mm po L. 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Rusija, Italija in inozemstvo

Dopisnik milanskega "Secolo" je šel pred kratkim v boljševiškim ministrom za zunanje zadeve Čičerinov razgovor o razmerju med Rusijo, Italijo in inozemstvom. Čičerin mu je odločno popisal takole:

Mi hočemo vse svoje sile posvetiti gospodarski obnovi Rusije. Naša želja, da moramo v svojo obrambo ruske republike nadležati vojno. Mislimo, da nam zunanji mir da polnočnost, da v interesu vseh narodov in držav pripravimo srovinne, potrebne Evropi. Teja, Italija, sedaj ne moremo izpolnjevati. Naš konflikt s Poljsko ovira prevoz vseh potrebščin, ki jih imamo na razpolago. Pa tudi drugače smo namno posvečali vse svoje sile zaslediti samo vojno s Poljsko. Kar se čita Poljske, mislim, da so evropske države, ki so pogledale Poljsko v boj proti nam, storile to proti interesom svojih narodov. Rusija se je nadejala, da bo italijanska vlada odločno stala za vzpostavitev odnošajo z nami. Deležni pa smo prevzoru. Politika italijanske vlade se ne razlikuje dosti od politike držav zapadno-evropskega kapitalizma. Kakor drugi imajo nasprotne, tko pogleda tudi Italija Poljskom v pomoč vojni materijal in žrnokopce.

Kaj naj rečem o Angliji in Franciji? Med njima ni soglasja. Razpor je že tako velik, da ga ni mogoče zakriti. Posebno Anglija igra dvojni vlog. S Krasinom se je prvotno spoznavala glede prevoza enega dela ruskega zaloge zaklada v angleške banke, kjer bi zlato ostalo kot jamstvo za bodoče trgovanje z Rusijo. Italijanska vlada pa s tem ni bila zadovoljna, in tako se je zgodilo, da je Anglija kapitulirala. Pogajanja za vzpostavitev trgovskih odnošajev sedaj potujejo.

Glede Italije ne morem reči, kaj naj bi jo oviralo, da ne naveže z nami trgovskih stikov. V kratkem odpotuje v Italijo naša delegacija.

ruskih zadrž. Kakor veste, je zadržana v Rusiji organ sovjetske vlade za razdeljevanje blaga. Temu organu je podrejena vsa monopolizirana trgovina z inozemstvom. Čim se vzpostavijo zveze, bomo poskrbeli, da se pošlje v Italijo večja množina žita, s katero razpolagamo v južni Rusiji, in katere ne moremo uporabiti za prehrano našega prebivalstva, ker nam zato primanjkuje transportnih sredstev.

Za izvoz imamo sedaj na razpolago 600.000 pudov, t. j. 10.000 ton krusnatega zrna. V zameno za to žito bomo od Italije zahtevali poljedelske stroje, lokomotive in druge dele, ki so potrebni za popravilo naših železnic.

Sicer pa je naš politični položaj sledeči: Mi rovnno pogajanja z Litavci napredujejo počasi. Litavska delegacija je zelo občutljiva in nemišlja, da popušta tudi v malenkostnih vprašanjih. Za vsako ceno hoče anektirati dele ruskega ozemlja. Imamo dokaze, da obstoje med Litavci in poljsko vlado zveze, katerih namen je, da odstopi Rusija Litavcem del svojega ozemlja. Litva ima imperativno cilje, da ne prestopi zahteva gotove dele litavskih občin Grodna, Vilne in Minska, kjer prebivajo boljševski elementi. Naša vlada že rabi načele ne more pristati na odstop teh ozemelj.

Naši odnosi z Japonci se vse bolj zapletajo. Priznali smo neodvisnost vzhodne Sibirije, kjer se je osnovala nevtralna, svobodna in neodvisna država od boljševskega jezera do Pacifika. Tej državi, ki ima tudi svojo vojsko, načeljuje zelo radikalna vlada, ki pa ni socialistična, ker priznava privatno lastnino. Kljub temu pa pošiljajo Japonci neprenehoma v te kraje svoje čete in artiljerijo. Kakšne cilje zasledujejo pri tem, ne morem reči. Morda snujejo napad na nas. Kar se Turčije tiče, vam ne morem povedati nič drugega, nego to, da borbo turškega naroda za neodvisnost spremljamo z velikimi in odličnimi simpatijami.

da bo poljska vlada upoštevala željo Zedinjenih držav.

Angleška vlada zadovoljna z ruskim odgovorom na ententni ultimatum

LONDON, 26. Neka vest Reutersje agencija pravi, da pretresa sedaj angleška vlada odgovor sovjetske vlade. V obveščenih krogih se misli, da smatra angleška vlada za sedaj svojo ulogo za dokončano, a ostala vprašanja niku da morata rešiti poljska in ruska legacija v Minsku.

General Vrangl — pangerman?

PARIZ, 27. O generalu Vranglu, ki povečuje sedaj protirevolucionarni četam v južni Rusiji, se je pisalo že veliko in se piše sedaj še več. Doslej se so slišali samo glasovi, ki so govornili o generalu Vranglu kot "ruskemu patrijarhu", ki se je junaško boril proti Nemcem v svetovni vojni, ker se je, vključno temu, da je nemške rodovine, prilagodil v Rusiji in postal prav Rus. Tudi francoski ministrski predsednik Millerand se je izrazil o njem v francoski zbornici kot predstavniku Rusije, ki je ostala zvesta zavetnikom in se upira miru in porabi, ki so je sledila sovjetska Rusija z Nemčijo 1. 1918.

S tem pa se nikakor ne strinjajo sedajni ruski listi, ki poudarjajo, da je Vrangl prej vse drugo nego ententni prijatelj. Mogoče je, seveda, da imajo ruski listi poseben namen s svojim poudarjanjem Vranglovega germanofilstva in sovražnosti proti ententi, da namreč nameravajo vzbuditi posebno v Franciji neznanje proti njemu. Toda razkritja, ki jih objavlja moskovska "Pravda" so na vsak način zanimiva z preseljajo vsaj prejine, če ne več sedanje Vranglove politike, ki je šla za vzpostavitev monarhičnega režima v Rusiji s pomočjo nemškega orožja.

Sovjetska vlada ima uradne listine francoskega in angleške vrnega ministristva, stave komaj nekaj mesecev, iz časa, ko je general Denikin vodil operacije na južnoruskem bojišču. Iz teh listin je razvidno, da sta angleška in francoska vlada tedaj zelo odločno nastopili pri vrhovnem poveljniku reakcionarnih čet, da naj se mogoče važno mesto ne poveri generalu Vranglu, ki je znan zaradi svojega pristajanja k skupini "nemške orientacije". Ko je Denikin po porazu, ki ga je doživel v boju s sovjetsko Rusijo, moral zapustiti Rusijo, je prevzel poveljstvo njegovih čet general Vrangl, katerega prvo delo je bilo, da je dal orediti generala Sidorina, poveljnika donskih čet, češ, da ni dovolj "germanofil". Na njegovo mesto je postavil svoje zaupnike. Kot glavnega svetovladu si je izbral bivšega carjevega ministra Krivickijevskega, ki je 1. 1918. vodil vse brigade z nemškimi nemškimi posilnikom v Rusi. Mihailovič v svojo zastopništvo monarhijske v Rusiji s pomočjo ruskih bajonetov.

Pred nekaj časa je prišel list "République russe", parizko glasilo Kerenskih, vseh prištevajo, proglas generala Vrangla, v katerem je ta proglasil svojo simpatijo za nemško reakcijo in nezupanje Franciji in Angliji.

"Pravda" pravi, da bi se moglo zdeli na prvi pogled čudno, da zaupa ruska reakcija na nemško pomoč vključno padcu Hohenzolerna. Toda upoštevati je treba, — pravi list — da njeni načrti temelje na upanju v skorajšnji obnovitvi monarhijske v Nemčiji. Iz listin, ki jih ima sovjetska vlada na razpolago, je razvidno, da je Vrangl v ozkih stikih s skupino Litvinsk-Kopp in pangermanističnimi krogi v Berlenu. K isti skupini spada tudi znani Skoropadsky, ki so ga imenovali Nemci 1. 1918. za ukrajinskega "hetmana", in on general Krasnov, katerega je bil nemški general Eichhorn postavil na čelo nemških armad.

Istega mnenja o generalu Vranglu je tudi vojna levača lista francoske socialistične stranke, toda član druge internacionale, Longuet, ki piše v socialističnem listu "Populaire" z izrazom na Millerandove izjave, da je Vrangl prijatelj Francije: "Temu načinu pripovedovanja zgodovine se morajo od srca smešiti dobri prijatelji barona Vrangla v berlinskih pangermanističnih krogih. Balisti baron Vrangl je namreč eden tistih nemških gospodov v Litvi in na Kuronskem, o katerih se je govorilo, da tvorijo na ozemlju bivše ruske države predstavo najbolj reakcionarnega in zagrebenega germanstva: bili so bolj Nemci od Nemcev v Nemčiji."

Po razlaganju, kako se je general Vrangl pomnoval kot razpisatelj Nemčiji in sovjetskega Franciji, zaključuje Longuet: "Za razpis lepih oči 'frankofil' take vrste spremlja Millerand v nevernost angleško zavestnosti."

Kakor že omenjeno, pravijo zopet drugi, da se je general Vrangl popolnoma udomačil v Rusiji in postal Rus z dušo in telesom. Bilo, kakor bilo, dejstvo, da ga Francija vključno vse njegovi minulosti in morebitni sedanjosti vendar z vso verno podpira, ne pomeni še, da so razkritja ruskega lista izmišljena, ker Franciji je glavni namen uničenje sedanje ruske vlade, ki baje noče priznati njenih terjatev, in sredstvo, s katerim namerava doseči svoj cilj, ji je postranska stvar.

Francoska delovna zveza proti tretji Internaciji

PARIZ, 26. Odbor francoske delovne zveze je dokončal svoje delo. Pred zaključkom zadnje seje je govoril zvezni tajnik Jouhaux o stališču, ki ga mora zavzeti francoska zveza nasproti proglasu novo ustanovljene mekovske tretje delavske internacionale, v kateri so zastopani sindikati, kakor so v moskovski politični tretji internacionali zastopane politične stranke. V tem proglasu je moskovska internacionala napovedala vojno vsem organizacijam, ki so člani amsterdamske internacionale. Jouhaux se je postavil odločno proti tretji internacionali:

"Mi moramo vztrajati pri stališču, na katero smo se postavili: zahtevati neodvisnost Poljske."

ske, braniti rusko revolucijo. Mi smo vedno branili rusko revolucijo in odlikovali pridružitve k protirevolucionarnim poizkusom. Francoski delavci so že zdavnaj strnili svoje vezi z ruskimi delavci, toda to ne vključuje obveze, da bi morali vstopiti v tretjo internacionalo, a še manj, da se bi morali podvreči njenim predpisom sindikalističnim organizacijam. Mi smo proti tretji internacionali, toda proglasimo svedeno, da nismo proti ruski revoluciji. Mi smo proti tretji internacionali, ker je mlajša od mednarodne sindikalistične zveze in ker je ona politična skupina, ki bi hotela združiti gospodarske elemente, da bi jim mogla gospodovati, ker čutimo, da »sredos«, ki bi nam ga hotela vsiliti, ne odgovarja nikakor našim razmeram. Mi hočemo ostati na našem starem stališču, toliko v narodnem kolikor v mednarodnem oziru."

S tem je povedano, da hoče biti francoska delovna zveza popolnoma neodvisna od francoske socialistične stranke.

Reška žalost

MILAN, 26. Da se vidi, kakšno mora biti življenje reških Jugoslovencov pod D'Annunziojevo vlado, je zadostni dokaz poročilo v današnjem "Avantijs" o postopanju proti reškim socialistom, proti katerim se D'Annunzio ne upa talo nastopiti, kakor proti jugoslovenskemu prebivalstvu, ki je brez vsake zaštite. Pise "Avantijs": "Naš obkrožani sodrug Schneider, katerega so nacionalistična sodruga in znani tolovci pri listih v D'Annunziojevi službi hoteli kvadrirati za Hrva in plačnega jugoslovenskega agenta, dočim je bil vedno italijanski socialist, je pisal svojčas o nezadovoljstvu in po delu polkolu naših sodrugov s strani D'Annunziancev v minulosti. Spominjate se, da se je 26. minulega januarja zbralo kakih 30 naših delavcev po pogrebu nekega sodruga v gostilni "Alla perla del Quarnero", da izpijo kozarec vina in se kaj pogovore. Govorilo se je, ceveda, tudi o početju »osvoboditelja«, ki se je polastil mesta, o naših in fatalistih njegovih vojakov, o hotišnicah, v katero se je izpremenila njegova palata, o podlosti vojnih dobitkov pri "Consiglio Nazionale" t. j. d. Nenadoma je prišel v sobo "brigadir" Berutti, spremljan od nekoliko vojakov, ki je začel zmerjati prisotne z zanesljivimi izjavami, s Hrva t. j. d. Naši sodrugi so poizkušali reagirati na podlo izjavljanje, toda v tem hipu so začeli vojski »osvoboditelji«, ki so bili obkrožili postopke, streljati skozi okna. Nastala je grozna panika. Nekoliko naših sodrugov je padlo mrtvih, veliko jih je bilo ranjenih, a ostale so vlekli v grozne zapore. Ranjene so odpeljali v bolnišnico, a druge so barbari trpinčili krmiki Njegovega Velikansva D'Annunzia. Nesrečniki so ostali zaprti v onih smrdljivih celicah, med blatom in neposno glazirano, mučeni in trpinčeni s pretepanjem in lakoto, celih osem mesecev. Te dni se je vendar vršila meka paracija procesa pri tukajšnjem vojskem sodišču, in vsi obtoženci so bili oproščeni, ker se je izkazalo, da ni poudora za kazensko postopanje proti obtožencem, po osmih mesecih zaporu!

Kdo bo torej sedaj vrnil življenje onim stitnim nesrečnikom, ki so bili zahrbito omorjeni, samo zato, ker so bili, kakor vsi reški delavci proti D'Annunziju? Kdo bo skrbel za njihove družine? Kaj misli o tem vlada? Kaj pravi k temu Vittorio Emanuele III., v katerega imenu reški tolovci zapira in oboja reške meščane? Doslej so zapor "gospodovalca", tako se sedaj imenuje osvoboditelj, še vedno pnapolnjevali njegovih jetnikov; pošten in mirni meščani se izganjajo vsled navadne ovaide letelega toloka šponov, ki mogle po mestu, češ, da so gromili v kavarni, v gostilni, ali na trgu proti glavarju. Morate namreč vedeti, da ni bilo na Reki nikdar toliko in tako podlih špijnov, kakor sedaj. Poč mednarodno, avstrijsko in hrvaško vlado so cvetle rože; eno so bile vlade svobode in nebes nasproti sistema, zahrbni organizaciji in polnemu volunstru tega protirevolucionarnega šeklana. Voluntri so na vseh krajih in kolenih. Ni lavnega prostora, ni zasebnega društva, ni trga v mestu, ki bi ne bil poln vohancev, ki so oarditi in nacionalistični mladci, v službi politične policije, ki sta jo ustanovila in organizirala D'Annunzio in pustolovec De Ambric. Leško si potem predstavljate maščevanja in grozne nesramnosti, ki jih danes počeni v tem nesrečnem mestu, uničenemu od pustolovca in strahotne italijanske vlade. Nesrečne žrte gospodovalca ječe tedne in tedne v smrdljivih zaporih, ne da bi bile nič zaslišane, in srečen oni, ki ga ne trpinčijo in zlostavljajo; vedeti morate namreč, da so tam v rabi zažgane tolenice pod stopalom, pretepanje z vretami, polnimi peska, da ne puščajo oteklin in celo bodala.

Kaj pravi k temu vlada? Molči, molči, ker očitno je sporazumna z razbojnikom, ki more sedaj svobodno odhajati na Reko in se vrnati od tam, sporazumna gotovo, ker drugače bi zapisnik "Consiglio Nazionale" ne vseboval izjave, da je general Caviglia pred nekoliko meseci posredoval živočno pri njem, naj ne dovoli, da bi D'Annunzio odšel z Reke. Bil bi čas, da pogleda socialistična stranka v to D'Annunziojevo farsko, ki je uničila to ubogo mesto, ki je vrgla v najhujšo bedo 40.000 Rečanov. Ali pa se morda pripravlja nov spremem v vili Ada, da se dostojno sprejme novi kolega Gabrijel prvi?

Pripomb ni treba!

Karel Habsburški bo zopet kralj?

PARIZ, 27. O Karlu Habsburškem, ki živi sedaj — baje dobro! — neke v Švici so krožile takoj po začetku Hortijeve vlade na Madžarskem vesti, da bo poklican na madžarski prestol. Ti glasovi so pozneje utihnili, a sedaj se zopet javljajo. Madžarska nima zadosti sladkosti Hortijevega režima, zahtelo

se ji zopet sladkosti Karlovega režima, noliubega spomina. Vest bi se zdeli neverjetna, toda ker je v sedanjih časih mogoča tudi največja gorostastost, je mogoča tudi ta.

"Chicago Tribune" objavlja tole brzojavko iz Luzerna:

"Po vesteh iz dobro poučenih krogov bo bivši cesar Karel postal madžarski kralj. Francija in Anglija nimata baje nič proti temu. Karel, kateremu so to omenili, je baje izjavil, da je pripravljen sprejeti prestol."

Podobno vest javlja tudi agencija "Radio", ki poroča iz Budimpeste: "Voditelj avstrijskih kmetov, Sturm, je prišel v Budimpešto, da pripravi vzpostavitev monarhijske. Javilo se je, da se francoska in angleška vlada ne bošte upirali povrnitvi Habsburžanov na prestol Sv. Stefena. Italija se baje temu upira, toda kažejo se znaki, da bi ta odpor ne bil nezlomljiv."

BUDAPEST, 26. Državna zbornica. Odgovarjajo na neko interpelacijo je rekel vopi minister, da gredo neki krogi celo do zarot. Ta se je dne 10. julija dogovorilo okoli 70 oseb, da vzpostavijo kralja Karla. Sestavili se je celo seznam ministrov. Ta ministrova izjava je napravila globok vtisk.

Madžarska vlada odpravlja komisariat za Zapadno Ogrsko.

BUDIMPESTA, 26. Uradni list objavlja naredbo, s katero se odpravlja vladni komisariat za avstrijsko Zapadno Ogrsko.

Neredi in izgredi na Irskem

BELFAST, 27. Neredi se nadaljujejo. Materijalna škoda je velika. Predvčerajšnjim je bil promet popolnoma obustavljen. Zvečer se je začelo streljati iz ene stropnice in iz enega oklopnega avtomobila proti drugi množici, ki se je posebej sovražno obnašala. Bilo je nekoliko ranjenih. Včeraj popoldne je padlo nekoliko avtomobilov na tla, kjer je ravno bil sestanek. Iz avtomobilov je izstopilo nekoliko ribes s krinkami ter so začeli streljati proti policiji. Nekoliko agentov je bilo ranjenih. Prišla je pomoč.

Državni tajnik za Irsko pri Lloyd Georgeu

LONDON, 27. Uradno. Prvi državni tajnik za Irsko je odpotoval v Luzern, da se vidi z Lloyd Georgeom. Absolutno pa je neresnično, da je v zvezi njegovemu potovanju nekaj nesporazum med angleško vlado in Irsko. Prvi tajnik se želi posvetovati z angleškim ministrskim predsednikom o raznih vprašanjih in obenem imeti nekoliko dni počitnice.

Veliki protifrancoski izgredi v Breslavi

Francoski in poljski konzulat upuščen.

Urad medzavezniško-komisije razdeljen.

PARIZ, 27. Agencija Havas poroča: Iz Berlina: Težke obtožbe proti francoski misli so dale priložnost za težke neredi. Vest, da je nekoliko vojakov iz Hallerjeve legije v civil-konzulatu, vdrta v postopje, ga oplenila in razmnožila, ki se je napotila proti poljskemu konzulatu, udrta v postopje, ga oplenila in razdeljala pohištvo. Polcija radi svoje malostevilnosti ni posredovala, da bi vzpostavila red. Množica je šla nato proti raznim hotelom, kjer je mislila da se nahajajo člani medzavezniške misije. Vdrta je v hotel, kjer se nahajajo prostori komisije, upuščila urade in vrila listine na ulico. Polcija je preganjala demonstrante, ki so se obrnili nato proti francoskemu konzulatu. Vdrki so vanj, upuščili prostore in uničili pohištvo in arhiv. Polcija se je posrežlo rešiti le eno cmaro, v kateri so bili zasebni spisi francoskega konzula. Zvečer je bila upuščenava ravno tako garaža francoskih avtomobilov. Množica je obrnila tretjo svojo jezo proti judovskemu delu breslavskega prebivalstva. Šla je v črke mesice, kjer živijo Judje, in je upuščila, nekoliko trgovino nekega Juda. Nekoliko oddelkov policije varuje francoski konzulat. "Berliner Tagblatt" pravi, da so priredili te izgrede nemški nacionalisti.

Ženska volilna pravica v Zedinjenih državah

WASHINGTON, 27. Bil je vzakonen popravek k ustavi Zedinjenih držav, s katerim se podeljuje ženskam volilna pravica.

Veliki požar v Rusiji

STOCKHOLM, 27. "Höfner Tidningen" ima iz Helsingforsa sledečo vest: Strahoviti požar razasaja po Rusiji, cele pokrajine so v ognju. V Volodji je bilo uničenih 500 hiš in 150 oseb je zgorelo. Pri Moskvi gorijo nekmetne površine gozdov.

Ureditve diplomatskih stikov med Jugoslavijo in Avstrijo

DUNAJ, 26. Janković, dosedajni jugoslovanski pooblaščenec na Dunaju in Hoffinger, dosedajni avstrijski pooblaščenec, sta bila imenovana za zastopnika na čelu svojih legacij.

Shod mednarodne cerkvene zveze

BERN, 26. Mednarodna zveza cerkva je otvorila danes svoje delovanje. Prišlo je 150 odposlancev 25 narodov, med njimi tudi zastopniki vzhodno-pravoslavne cerkve. Odposlanci so bili uradno sprejeti v Bernu od zveznega svetnika Khnarda, ki je priznal važnost sodelovanja in združitve v svrhu, da se vsi vstari načrti Zveze narodov, ki je tudi načrt švicarske vlade. V stolni cerkvi je pripravila švicarska zveza cerkva odposlancem dobrodoščilo. Med predmeti, ki so na dnevnem redu, je tudi vprašanje Zveze narodov, razorožitve, krščansko delovanje, delavske gibanje t. j. d.

Vrhovni svet se ne sestane v začetku septembra.

LONDON, 26. Neka poročilo Reutersje agencija pravi, da se ne potjujejo vesti o sestanku vrhovnega sveta, ki da se bi imel vršiti v prvem tednu meseca septembra.

Skorajšnji mir ali pa vojna do skrajnosti?

Zavezniki notu Poljski. - Pogajanja v Minsku dejanski prekinjena

Ruska protiofenziva proti Lomzi

Ententni „pritisak“ na Poljsko

Kaj misli Rusija?

DUNAJ, 27. Poleg znane note Zedinjenih držav, v kateri je Wilson svetoval Poljski, naj se ne da zapeljati od svoje slave in naj njene čete ne prekorajajo poljske narodne meje, je prejela poljska vlada podobno noto tudi od Anglije. Francije in Italije. Zavezniki svetujejo v tej noti Poljski s svoje strani, naj ustavi vsako nepotrebno prelivanje krvi in naj skuša izkoristiti svoje dosedanje znanje potom pogajanj z rusko vlado. Glede moj priporočila nota, naj se poljska vlada zadovolji s črto, ki jo predvideva versailleska pogodba in ki gre po priliki od Grodna in potem ob Bugu do stare avstrijske meje.

Zavezniki so, kakor se vidi, kljub velikim poljskim zmagam v skrbih glede nadaljnjih dogodkov na vzhodu. Tudi pomirjevalen Čičerinov odgovor na zavezniki ultimatum glede ruske zahteve o ustanovitvi posebne sovjetske milice v Poljski ni osvobodil ententnih krogov nekatere bojzani, da bi se znali izjaloviti vsi poizkusi za doseg naglega in trajnega mira in rešitve vzhodnega vprašanja. Ta bojazen je tem bolj upravičena, če se vzame v postev dejstvo, da so se pogajanja v Minsku pravzaprav prekinila. Poljska vlada je namreč uradno obvestila Čičerina, da je prisiljena odpoklicati uradnika poljske delegacije Dombskega, da jo osobno obvesti o poteku pogajanj, kar da na drugi način je nemogoče dobiti zvezo z delegacijo.

V istem času se potrjuje vest, ki je prišla iz Varšave, da zbirajo Rusi močne čete ob Nijemnu pri Grodni, s katerimi nameravajo prevzeti v najkrajšem času protiofenzivo. Prve operacije so se celo že začele po istih poročilih iz Varšave, kajti neka močna ruska kolona je zaobila Bielostok, ki je padel pred kratkim Poljskom v roke in skuša obkrožiti tiste poljske kolone, ki so napravile obroč okoli ruskih divizij, ki se umikajo od Mlave proti vzhodu. Okoli Grodna se nahaja tudi ogromni plen, ki so ga zasegli Rusi ob času svojega napredovanja v Poljski in ki bi ga hoteli na vsak način rešiti.

Sodeč po pisanju boljševiškega tiska se Rusija nikakor ne smatra za porazeno. Tako pišejo petrogradska "Izvestja" n. pr., da bo šla Rusija do konca. Rusija ima — pravi list — še 4 milijone izkušenih vojakov, ki niso še bili poklicani ob orožje. Zraven tega je Rusija razdeljena na 93 vojaških okrajev, v katerih se morajo vsi vezbati v rabi orožja, celo šolska mladina.

Iz Berolina prihajajo semkaj razne vesti o ruskih oddelkih, ki so se zatekli na nemško ozemlje. Kakor hitro so morali predati orožje, so se lotili hitro za besedo in prirejali po Vzhodni Prusiji prave boljševiške shode.

Rusko poročilo

CURIH, 26. Rusko poročilo z dne 25. avgusta pravi: V predelu Lomze in Bielostoka se naše zadnje straže borijo naprej s sovražnikom. V predelu Brest-Litovska smo zavzeli nekoliko krajev severovzhodno od tega mesta. V holmskem ozeldku je bilo nekoliko bojev krajevne važnosti. Glasom zadnjih vesti si je odprla pri Lvovu naša konjica pot skozi sovražnikove vrste in je prišla do Strija, kjer je razdelja tri vlakne z živil in 18 sovražnikovih lokomotiv. Na trinski fronti pri Kersenu gonijo naše čete sovražnika proti jugu po nekoliko uspešnih bojnih zadnjih dni. V predelu Osokova se bjejo ardit boji.

Poljska poročila

VARŠAVA, 26. Uradno poročilo poljskega glavnega štaba z dne 25. t. m. pravi: Prva in druga armada gubejo po gozdovih ostanke boljševiških čet, ki so se zatekli v gozdove. En del ruskih čet je zasedel na nemško ozemlje z materijalom vred. Čete sredine so ujelo več kot 800 nož, zaplenile 5 topov in 26 strojnic. Dne 24. t. m. ob 3 smo zasedli Osowiec. Na

južni fronti je poljska konjica uničila 72. boljševiško brigado. Poljski oddelki, ki operirajo vzhodno od Lvova, so zavzeli Zwodize in Przymaland.

Poljski uspehi v Galiciji

VARŠAVA, 26. V istočni Galiciji je dovolila Poljskom pomoč rednih čet, ki jim je prišla pred kratkim, da so polagoma osvobodili od boljševikov kraje južno od Dnjestra kakor tudi levi breg Buga. Boljševiški oddelki, ki so bili uspešni pri na desni breg Dnjestra, so bili odbiti, obkroženi in pokoljeni. Ena boljševiška brigada močna 4000 mož, ki je bila prekorajčila reko pri Horodanki in ki je bila prišla do Sereta z namenom, da prereže občevarje z Romunijo, je bila obkoljena in se je vsa predala.

Rusko umikanje iz Galicije

LONDON, 26. Glasom zadnjih vesti se Rusi umikajo na južni fronti pri Lvovu, kjer se je pričela njihova ofenziva. Poljski so jim baje zaplenili dve tretjini topov.

Poljski pravijo, da so ujeli 80 tisoč Rusov

VARŠAVA, 26. Čeprav niso še bili šesteti vsi ujetniki, ki so jih napravile poljske čete v zadnjih bojih, se misli vendar, da število 80 tisoč mož ni pretirano. Število ruskih čet, ki so se zatekle v Nemčijo, in ki so bile internirane, znaša najmanj 30 tisoč mož. Med ogromnim plenom, ki je padel v roke Poljskom, se nahaja veliko število topov, strojnic in vojaškega materijala vsake vrste. Opazilo se je tudi gotovo število rdečih zastav z Marxovo in Leninovo podobo.

Večne poljske pritožbe o pomanjkljivi zvezi z Minskom

VARŠAVA, 26. Ministristvo za zunanje zadeve javlja, da je občevarje z delegacijo v Minsku še vedno težavno. Predsednik delegacije je bil povabljen, ne se stavi v zvezo s člani vlade v Brest-Litovsku, da jim poroča o rezultatih pogajanj.

Miroljubna nota poljske vlade

VARŠAVA, 26. Neka nota poljske vlade pravi, da se zaradi poljske zmagne ne bo nikakor izpremenilo zadržanje poljske vlade glede mira. Nota dostavlja, da je bila odposlana delegacija v Minsk v hipu, ko je boljševiško napredovanje ogrožalo obsej poljske države same in da si je prizadevala priti do premirja in miru na podlagi časti in pravilnosti. Nota nadaljuje, da Poljska ne vodi proti Rusiji osvobodilne vojne, ker si noče prisvajati tujih zemelj. Zraven tega misli Poljska, da so prijateljski odnosi z Rusijo podlagi za pomiritev vzhodne Evrope. Nota dostavlja, da bodo vsi napori Poljske zastopni, ako se bo ovirala njena zveza z odposlanstvom. Nota se zaključuje z izjavo, da mora poljska vlada zahtevati takojšnjo odstranitev težko občevarje z delegacijo v Minsku, kajti samo izravni stiki lahko pripeljejo do zadovoljivih rezultatov.

Poljska obljubila Zedinjenim državam zmernost

</

Lloyd George oddalomi oblik Novega grškega kralja

LONDON, 26. »Times« javlja iz Lizbena, da je Lloyd George prejel od kralja Konstantina pismo, v katerem ga je prosil za pogovor. Angleški ministri predsednik je odgovoril, da valed atentata na Venizelosa ne more sprejeti tega predloga.

Italija pravi, da ne pomaga Albancem

RIM, 26. Agencija Stefani objavlja sledeče znanje: Vost jugoslovenskih listov, glasom katere bi se bile italijanske čete udeležile zadnjih bojev med Albanci in Jugoslaveni, so absolutno brez vsake podlage.

Spopad med Angličani in Turki

CARIGRAĐ, 26. Pri izidu je prišlo do spopada med turškimi roditeljskimi četami in angleškimi močmi.

Položaj v Mezopotemiji

LONDON, 26. Neko poročilo ministrstva za zunanje stvari naznanja, da je bil 24. avgusta t. l. v Mezopotemiji mir.

Venizelos se vrača domov

MARSEILLE, 26. Venizelos se je včeraj danes za v Grčijo.

Švicarski tečaj

ZENEVA, 26. Lira 28'49, marka 12'50, avstrijska krona 2'60, angl. funt 21'75, fr. frank 42'85, dolar 6'0455.

Razne vesti iz Jugoslavije

Svobodna trgovina uvoženega tobačka se bo v Črni gori ukinila. Tobak bodo od posameznikov odkupili po posebnem ceniku.

Konservatorij v Zagrebu. »Službeni List« prinaša naredbu bana, s katero se prevzema konservatorij hrvatskega zemaljskega glasbenega zavoda v hrvatsko deželno upravo. Uprava zavoda je poverjena prof. Franu Duganu.

Gledališče v Osijeku. Nadalje prinaša isti list naredbu, s katero se prevzema hrvatsko narodno gledališče v Osijeku v last in upravo hrvatske pokrajinske vlade. Za intendanta gledališča je imenovan Gjuro Prejaci, za dramaturga Milan Dečak, za ravnatelja opere pa Mirko Polić.

Izvoz jugoslovanskega žita v Avstrijo. Kakor javlja »Neue Freie Presse« iz Beograda, bo prešla Avstrija iz Jugoslavije 1500 vagonov žita. O dobavi slanine in mesa ter o kompenzaciji industrijskih predmetov po Avstriji se bodo pogajanja nadaljevala.

Jugoslovanski izvoz na Češko. Ministrski svet v Beogradu je sklenil, da se dovoli češkoslovaški republiki 1000 vovov iz države SHS. Kot rekompensacijo dobi država SHS 7 vagonov sladkorja.

Domače vesti

Slovo Etbina Kristana od ameriških Slovencev. Sedaj dosli newyorški slovenski list »Glas Naroda« priobčuje o odhodu in slovesu Etbina Kristana iz Amerike sledeče zanimive vrstice: S parnikom »President Wilson« se je podal včeraj v domovino Etbina Kristan, ki ima največji zaslug za ustanovitev in delovanje Jugoslovanskega republikanskega združenja. Kljub temu, da se ne strinjamo s sedanjim poslovanjem te velike narodne organizacije, smo mr. Kristana priščno sprejeli in se toplo poslovili od njega. Posebno prejšnjega večera se bomo z veseljem spominjali, ko je v krogu svojih prijateljev in znancev povedal toliko lepega ter zadal več značilnih obljub, o katerih smo prepričani, da jih izpolni, kar se je že vedno izkazal kot mož. Upamo, da ga bomo kmalu spet videli v svoji sredi ter čuli iz njegovih ust prvo avtentično in nepristransko poročilo o razmerah v domovini. List dalje pripominja, da se je s istim parnikom odpeljala tudi igralna ga. Danilova.

Župnika Janka Mayerholerja so v četrtek popoldne ob 18. uri izpustili iz zaporov. Radostnega lica je gospod župnik stopil v naše uredništvo. Rekel je, da, če hočejo, znajo biti tudi pametni. Dali so mu pismo obvestilo, da bo pozvan na razpravo, ali brez karabinerjev in uklepanja.

Pozor mladeniči! Prejeli smo: Svetovna vojna vas je zadržala po raznih frontah štiri dolga leta. S tem vam je odvzela najlepše dni. Mnogi od vas so se povrnil zdravi; nekateri nesposobni za delo vlad zadolženih ran, dočim so tretji v boju ognju pustili svoje življenje daleč tam od svojih dragih. Opaža se, da se je posebno po manjših krajih podalo ljudstvo na delo in da se je mnogo mladeničev poženilo, da preživljajo svoje dni v okrilju svoje obitelji. Mladenici! Ko že mislite na ženitev in si iščete tovarišice, pazite na ljubzen, izdobil bo pa, da se vam ne obesi na vrat kaka vojaska — milostnica. Takih »vlačug« (kakor jih nazivljajo »Goriska Straža« v neki številki) imamo med našim narodom — od priprostitih služkinj pa do najelegantnejših gospic — in celo takih, ki so dovršile tudi tole. Ti stvorijo se na najprej vlačici, ki so dosegli v času zasedbe — celo povečalo se je bišvini avstrijski oficirji, a vsekakor — slavo število tega smetja. Istočasno, ko so se te deklinje imele razmerje z vojaštvom, so se dogajali slučajci, da so sorodniki njihovi in razni sinovi našega naroda — ki mu, žal, pripadajo tudi one — ječali po vlačinih temnicah ob pomankanju hrane, zloščavljanju, zasmeševanju, ali pa so jih odvajali v zapuščene predele malaric Sardinije, kjer je nekoli teh žrtev tudi umrlo v povsem tuji deželi. A to se je dogajalo večinoma, ker so ostali zvesti domu in rodu. Tista »dekleta« pa so se menili tebihi zabavala po raznih plesih, plesajoč »la mossa« po vseh predpihih, na kar »s'accendevano le fiamme dell'amore«, čemur je bila posledica pa tam nezakonsko dete, čegar oče je, dovršivši vojaško službo, odšel proti zapadu v topleje kraje, kamor se sele lastovice pred zimo. In — nobene sledi ni bilo več o njem. Prepuščen čitateljem, naj sodijo, kako bodočnost more imeti taka neprebrljena deca! Koliko in koliko poštenih rodbin je osramočenih od takih dogodkov. Pa tudi tista »dekleta«, ki so ostala brez posledice, bodo nosila pred ljudstvom žig sramote na čelu. Mladenici, izogibajte se takim stvorom. Imejte na misli: »Ti-steja, kar je drugemu ostalo pri obedu, ne sme pošten Slovan porabiti za večerjo!« Ponajti pa se moramo z dekleti, ki niso bile take. So tudi take in lepo število jih je, ki so ostale zveste svojim dragim, ki so bili v vojni. Pa tudi takih, ki so leta pričakovale svoje izvoljenice iz Amerike, od katerih se je mnoge že pomislilo. Taka dekleta jemljite s seboj v poštene družbe, na dostojne zabave. Med takimi izbirajte svoje bodoče žene! Kot matere vam bodo vzgajale potomce v narodnem duhu, pa boste ponosni nanje vi in naš narod! — Slovenski fant.

Bivši tržaški igralci v Ljubljani. Dne 19. avgusta so tržaški igralci privedli v dramskem gledališču v Ljubljani predstavo. Uprizorili so pretežno Schönerhergerjevo dramo »Otroška tragedija«. Dosegli so lep uspeh — moralen in materijalen.

»Slovenec« pravi n. pr., da je ta predstava pokazala, da smo imeli v Trstu gledališče, ki je vredno stalo ob strani ljubljanskemu. Gledališče je bilo razprodano.

Kdo ve kaj o 15letnem dečku Antonu Rupenu iz Vodice št. 68, ki je brez sledi izginil iz rojstne hiše že dne 20. maja, naj izvoli prireditelj njegovega očetu: Martinu Rupenu št. 68, Vodice — Istra.

Iz tržaškega življenja

Drzen roparski napad. Včeraj popoldne je vodstvo »Dobrovalne pekarske zadruge« v ulici Torre bianca št. 41 izročilo svoji blaginjski večji sveto denarja z nalogom, da je nese v neko tukajšnje banko. Gospodična Ana Romano je denar spravila v papirnati zavoj, ga obvezala z vrvice in odšla, spremljana od malega vajenca. Ko prideta na vogal ulice Zonta, pristopi k gospodični Romano eleganten neznanec ter jo močno udari v roko z namenom, da bi ji izbil zavoj, kar pa se ni zgodilo, ker blaginjska je držala ovoj za zanjko vrvice. Zlikovec ji je nato poizkušal iztrgati zavoj iz roke. Gospodična Romano je začela v velikem strahu klicati na pomoč, nakar je prihitelo nekaj ljudi. Hudobnež je izpustil plen in zbežal. Drzen napad so javili kvesturji.

Kaj vse ljubozen stri. 47letni Ludvik Urbanc, stanujoč v ulici Cristoforo Cancellieri št. 115, je svoj čas živel v skupnem gospodarstvu z neko Dominiko Cauciani, rojeno Collino, katere je bla — v led svojega slabega vedenja — ločena od moža. Njeno obnašanje je bilo tako nasilno, da tudi Ludvik Urbanc ni mogel dolgo časa vztrajati s to žensko. Pred meseci jo je kar kratkoma zapustil. Gospe Dominiko Cauciani pa je postal čas predlog, zato je poizkušala svojo srčno s tretjim. Iskala je in iskala ter se slednjim združila z delavcem Josipom Faličem. Ko je Urbanc to izvedel, se mu je zbudilo v srcu ljubosumje in se je večkrat poizkušal približati k nesrečni ženski. Gospa Dominika pa ni in ni hotela o Urbancu nič vedeti. Vse posredovanje dobrih ženic ni pomagalo. Urbanc se je odločil včeraj jutraj, da osebo pregovori gospe Dominiko. S tem namenom se je napotil v njeno novo stanovanje in potikal na vrata. Gospa Dominika se je sicer takoj oglasila, toda videc pri vstopu Urbanc, je naglo zaloputnil vrata. To Urbancu ni bilo po godu in je skrajno žalost, tako da je dobesedno zbesnel. S svojimi samostojnimi rameni je uvolnil vrata ter planil kot razjarjen ris v stanovanje. Ne da bi izpregovoril besede, je začel razbijati, kar mu je prišlo pod roko. Razbil je vse, kar se je razbiti dalo. Gospa Dominika se je plašno stiskala k oknu in strahom kričala in posvala. Kričanje in razbijanje je privabilo dva redarja, katere sta zaljubljenega razbijalca odvredla v zapor.

Končno je policija resno začela. V našem mestu kar nujni sumljivih elementov, po večini prišlih iz raznih italijanskih velenost, kjer so jim bila ta prevročja. Trst je pravi »eldorado« za ljudi, kateri hočejo v kalnem ribarstvu. Po raznih hotelih, penzionih, da, tudi po zasebnih stanovanjih je naseljeno mnogo elegantnih gospodič, kateri živijo v o. bilnosti, ne da bi imeli stalen poklic ali dohodek. Ti ljudje se najraje večidel pečajo s temnimi aferami, ki so v navzkrižju z varnostjo oseb in imetja. Toda naši velenostni kvesturji se redko kdaj posreči uloviti ptička in če ga ulove, mu po navadi ne morejo nič dokazati. Ponajvečkrat ga morajo s komplementiranjem zopet izpustiti, vkljub temu, da je sum tuptam skoraj upravičen. Mnogo agentov nima drugega opravila, kot nadzorovati te sumljive individue, kar močno znižuje število funkcijonarjev, uporabljivih v druge svrhe. Kvestura je počela s sistematičnim iskanjem oseb, ki nimajo stalnega poklica ali pa dohodekov za življenske potrebe. Tako je včeraj komisar g. cav. Carusi z oddelkom agentov začel s »kontrolno« teh tujcev. Ob tej priliki so aretirali 9 oseb, katere so brez dela poslali v zapore. Te osebe bodo odposlane na svojo domovino. To važno in hvalevredno delo očistitve bo vitez Carusi nadaljeval ter na ta način reši mesto marsikake nadloge: samo, seveda, če so »očistitve« ne dobi. drugičnih namenov. Z druge strani pa moramo ugotoviti, da je v našem mestu veliko »nezaposlenih« ljudi, ki so najbolj poštini, a tako nesrečni, da ne morejo najti dela, kar ni v sedalcijo bo hvalevredno samo tedaj, če bo odpravila iz Trsta res nevarne elemente, ki nimajo dela, zato ker ga nočejo imeti, in če se ne bodo izgajali iz Trsta poštini ljudje, a dovažali tolovaji in tatje.

Pod avtomobil je padel. Po ulici Fabio Severo je vojaški kamijon vozil s vso naglico in povozil 7. letnega Avgusta Krainca, stanujočega v isti ulici št. 52. V avtomobilu sta bila razen soferja tudi dva častnika. Dečka so z istim avtomobilom takoj odpeljali v mestno bolnišnico. Zdravnik je otroku konstatiral več malih in eno večjo poskodbu na glavi. Obdržali so ga v X. oddelku bolnišnice. Njegovo stanje ni nevarno.

Kolesar ga povozil. Včeraj ob 3 popoldne so pripeljali v bolnišnico 10letnega Antona Matiča, stanujočega v ul. S. Zennone št. 1, katerega je povozil neki kolesar. Fant ima lahko pretresene možgane. Njegovo stanje ni nevarno. Nahaja se v IX. oddelku bolnišnice.

Tatvine. Nadzornik agentov na kvesturi g. Perko je aretirali 47letnega soferja Rudolfa Hackela, rojenega v Malem Lošnju, katerega je trgovec g. Dominik Brikel, stanujoč v ulici Commerciale št. 3, oavdil radi ponesreženja 300 lir.

V hangerju št. 69 so trije ptički ukradli okrog 20 kg moke, vredne 60 lir. Ti ptički so: Marij Potat, 20 let star, Anton Codatti, 16 let star in Anton Timer, 20 let star. Aretirali so jih in odpeljali v zapor.

Včeraj popoldne se je ustavl pred skladiščem sira v hiši št. 2 ulice Canova neznanec, kateri se je jako sumljivo vedel. Policijski agent ga je opazil ter se napotil k njemu. Neznanec je nato urnih korakov pobrisal, ker vest mu menda ni dopuščala, da pride v dotiko s kakim policijskim funkcijonarjem. Redar je tudi nekoliko hiterje stopal za osumljenjem in ga dohitel v ulici Giuseppe Gatterij ter ga aretirali. Osmenjeno skladišče sira je bilo že pred kratkim obiskano od tatov, katerim se je bilo posrečilo odnesti večje množico blaga.

Neki Candin Rudolf je hotel v prosti luki odnesti zaboj s 300 svečami, vreden 300 lir. Pravosno se je njegov namen odkril ter tako preprečilo tatvino. Candina so izročili redarjem. Zaboj je last trvdke D. de Triplikovich.

Društvene vesti

Kolesarsko društvo »Balkan« ima javno sejo dne 29. t. m. v Narodnem domu v Barkovljah. Vabljeni so vsi člani ter oni, ki žele pristopiti k društvu. Posebno priporočamo našim vrlim Barkovljanom in gorajočkolicanom, da ne zamude prilike vpisati se v društvo.

Uradne vesti

Dovoljenje svobodne trgovine. Tukajšnji civilni komisariat nam je poslal sledeči odlok: 1. Za poizkus se brišejo do nove navedbe iz uradnega cenovnika: kakao, čokolata, kondenzirano mleko in oljčno olje ter se dovoljuje v trgovini s tem blagom svobodna konkurenca. — 2. Cene sestavljenim sve-

čam se sviješe od 740 na 8 lir na kg. Prostopki proti temu odloku se bodo hasovali v smislu odloka Nj. Eks. gubernatorja od 7. julija.

Mestna zastavljalnica. V soboto, 28. t. m., predpoldne se bodo prodajale razne dragocenosti: serije 145 od št. 28601 do št. 32800, sprejete decembra 1918. Popoldne prostovoljna dražba.

Prenehanje vojnega stanja. Tukajšnji glavni civilni komisariat javlja: Z današnjim dnem 27. avgusta preneha vojno stanje v pomoški trdnjavi v Puli.

Dopisi

Odpušite jim, saj ne vedo kaj delajo! Bilo je prieti večer. Naši orjaki so bili poveti v žalno obliko temnih oblikov. Sčasoma se začelo tako strahno tišketi in gmeti, da smo se bali, da bodo orjaki drug ob drugega. Deževalo je več dni zaporedoma. Ko se je zjasnilo, so bili orjaki pogrnjeni z belo odejo. Eja je pokazal svojo moč — — —

Kaj se je poe moglo zgoditi — smo ugaibali — da koncem julija, tujec v najhujši vročini zupca smeg. Ne trebalo dolgo ugaibati tega! V Trstu izhajajoči uradni list (je prinesel novico: »Ljubljana panta iz tolovoce cut »Mangert«). In to se je prikazala ter zaplajala vrh »Mangerta« zvestava v vseh svojih sijajnih bvalih.

Je ž bil »Mangert« pncen od ulazij, tega ne izvedo od njega; tudi ma ne štejemo v čast ali — okmenko. Eja je sicer svojo dohvil- nishal Ušiljal je protest orjakev, ter jih povil v belo nežno medobno tambo — precej debelo — in jih opal po nekaterih krajih z dežjem; drugod jih celo okleštil s tobo, ter jim med gromom in čenokom, — kakor nekakej Mojzes — izročil — navodila, ki pa ostanejo le njim znana — nam pa — — —

O zastavah samih po prihodnjic kaj več! Bovean.

Iz Postojne. Po dolgem času je vendar Postojna doživela prireditev — prvi javni koncert pod vodetvom g. Poljka v dvorani »Narodnega hotela«. Vse točke orkestrata — dast- niso bile koncertne skladbe, — so izvajali več- noma postojnski dijaki s prav dobrim uspe- hom. Da so se vse točke orkestrata lepo izvale, gre zahvala zlasti g. gospon iz Trsta. Med burnim ploskanjem in živo klici je občinstvo stotero poplajevalo trudi sedežloboh. — Tudi porski zbor nam je pel z globokim čustvom kosovsko narodno »Gor žep izaro«, veliko pe- sem »Nazaj v planinski raj« in štiri manjše skladbe. Pohvaliti moramo vde Otočecne, ki se niso ustrašile dolge poti, ko so redno za- halale k vjam in omogočile prireditve. Naj- boljša sopranistka, g. M., je namreč po zaslugi postojnskih »gospodov« izstala, vsled česar je mankal vodilni glas in ni bilo pri predva- janju opaziti dovolj sigurnosti — zlasti v vi- si- nah. Moški zbor je nastopil s popolno sigurnostjo, kar je zasluha starih pevcev.

Splošno želja občinstva je, da se koncerti pogosteje ponavljajo, kar bi siceršter i mešani zbor je pokazal, da bo pod skrbnim vodstvom neumornega g. Poljka žel se prav lepe uspehe.

V Postojni bi se dalo marsikaj ukreniti, da ne bi sedeli na merodajnih stolih »gospodje starejšega kova«, ki ne dopuščajo mladini svobodne roke. Zadnji koncert je pokazal, da je tudi mladina že zrela, da dobi svoj glas pri njihovih »trudopelnih« sejah in da zasede od- borniška mesta tudi ona. Mlad duh more pre- vesti vsa naša društva, ko bodo izšli besedo tudi mladit! Gospodje s starimi nazori, premis- lite, v kakih časih živimo! Dvigajte glave, kajti sad bo rodila še sloga z mladimi, dasi (po va- šem mnenju) nezreli — ljudit!

Postojanec

Vrtovin. Dan na dan smi zaimin pričakovali poročila v »Edinosti« o Vrtovinščem »vstajit«. Zato naj pa jez čit udeležence že na lupo javni slovenski tencitki in sedanj »svobodni« beležim tače suha fakta obhajevanja vrtov- ga incidenta. Dne 15. avgusta smo imeli »sa- grov«. Na vrtovin je mmo vbrala slovenska zastava že od ranega jutra in je, kakor vesko leto pozdravljala, mirne in bogoljubne vrtin- ke, prihajajoče v — cerkev ... Slovensna služba boja je pričela. Pa ravno, ko duhovno glasno žita v lastu besede: »Kakor ceder na Sibanu- nu sem povisana in kakor cipresa na gori Si- jonski« — tedaj je nastal zmag pred cerkve- nimi vrati korik in vpitje: pridrvel je bojo- skurski neobdobjetretba, s silo vrdl v zvonic po zastavo, z bodalom žugal in silil, naj odnesejo trobojačo na vrtovniško postajo, ter brez vzroka začel streljati, tako, da je med verniki v cerkvi, in zlasti med oticni, nastala prav- cata panika in se je zahvaliti le hladnokrvno- sti in razumnosti mladeničev, da se ni zgodi- la v cerkvi kakšna velika nesreča, a zmag cerkve slovenske žrtve.

Vprašamo kličati: Ali je prav, da so karabi- njerji baje mladi pustili zastavo viseti do časa dušne boja, da so potem »zmagovetje«, (čaravno smrtinobolno) rogovili. Ali ni ža- rojno take poštenje med službo boja, ko pač še vedno velja pri nas avstrijski zakon? Ali se s tem morda dela čisti santo ordina, na katerega se tako radi sklicujejo? Ali baš rav- no nasprotno? Ali mislijo gospoda Italijani, da nam na tak način, njim lasten način, priku- pijo in da nas kedaj pridobijo? Na tak način nikdar ne! Slovenci na zasedenem ozemlju smo prekulturni, da bi se mogli sprijazniti s takimi načini. Svetujemo in prosimo pa g. mi- nistra Gladičja, da nam pošlje bolj spretnih in mikoljubnih orožnikov, ki bodo, kakor on, spoštovali zakone; a te naj odpokliče, kamor mu lubo.

Iz Kubea v Istri. Kljub velikim težavam se- danjega časa se vendar vzbujja narodna zavest v našim kraju. V nedeljo zvečer se je zbralo že staro pevsko društvo »Skala« v gostilni »pri Udoviču« in proizvedlo več narodnih pes- mi v najlepšem skladu. Občinstvo je prisostvo- vala tej zabavi z največjim veseljem. Skoda le, da je spričo, tolike narodne zavesti v teh lju- deh tako malo — svobode!

Iz Materije. Dolgo časa že se nisem oglasil in mislilo bi se, da se nam godi najboljše. Toda ravno nasprotno. Vija kasta je potrebna po- tudopolnem delu počitka v kakem letovišču. Tudi naš g. komisar se je po preobnem delu našel počitka. Ze mesec dni je, odkar je od- šel na tihošno letovisče. Samo to ni prav; da ni ne valjeto, ne podložnikom omejitl kraja.

Nadomestuje ga znani g. Petrovič, komisar v Podgradcu. Naša občina ima že par let zapore- domo razne gospodaje! Čas bi bil, da bi prišli do občinskih volitev in da se vzpostavijo župan, ki mu je res v skrb blagor občine in ljudstva! Občan.

Za tiskovni sklad »Edinosti«

— Hranilnica in posojilnica v Sv. Križu pri Tr- stu 100 L, Andrej Furlan, župnik Sv. Križ 20 L, društvo »Malo«, Greta 5 L, Buretič, Josip, Boljun 10 L, Ivan Zelina, nabral v Skopem 66 L; darovali so: Zelina Ivan 10 L, Zidic Ivan 1 L, Mikovec Henrik 1 L, P. Gec 1 L, Maks Gec 2 L, Grahli Ivan, nadučitelj 5 L, Mati Stanarjeva 1 L, Gulič Jo- sip 1 L, Ana Zivic veleposre. 10 L, Arh Anton 1 L, Mizarij Kristan 10 L, Ferdinand Živec 1 L, Fani Ži- vec, učiteljica 5 L, Fran Furlan 5 L, Fani Ži- vec 1 L, Marica Gec 1 L, Emilija Gec 1 L, Pavla Štol- la 1 L, Marija Gulič 1 L, Ivan Maki 1 L, Orel S. Macarol 1 L, Zvab Henrik 3 L, Slavec Andrej 2 L, Ivan Rojec, dekan v Tolminu 20 L, prijatelj na- brali v Brinskovi gostilni v Trnovem 25 L, Ivan Kogoj v Idriji nabral o briliški prihoda krokodila v Lipušekovi gostilni 7 L, nabralo v Kobaridu 100 L, Franton Černigoj, župnik v Kamniah 26 L, rojanske šivilje Hrečak, Valič, Tavčar, Petkovšek, Piščanc, Bajc in Tedesco 30 L, Janko Samec v Do- lni 5 L, Mici Kunc, Rovte 20 L, Trobec, Salež 5 L; do sedaj izkazanih L 6216.65, v današnjem izka- zu L 439.—; skupno L 6655.65.

DAROVİ

— Za pogorelce »Narodnega doma«: Buretič Josip, v Boljunu 10 L, Ivan Rojec, dekan v Tolminu 20 L, Andrej Furlan, župnik v Sv. Križu 20 L; na- brano v Kobaridu 410 L; darovali so: Neimenovani 100 L, Neimenovani 5 L, Neimenovani 3 L, Neime- novani 20 L, Kodoli 6 L, Primožič 5 L, Rakušček 5 L, Uršič 2 L, Neimenovani 5 L, Monfreda 5 L, Čer- nigoj 3 L, Mikol Kovn 2 L, Neimenovani 3 L, M. 1. 5 L, Kuren Izidor 1 L, Kanalec Anton 3 L, Ana Uršič 1 L, Paula Rakušček 2 L, Neimenovani 3 L, Mašera 25 L, Gruntar št. 13, 4 L, Albin Ivančič 5 L, Kaimhan 5 L, Kurinčič Franc 2 L, Jakli Marija 2 L, N. N. 10 L, Kurinčič Fran 5 L, T. I. 1 L, Vola- rič 2 L, Perinčič 4 L, Gruntar 2 L, Ivan Uršič 2 L, Kokole 1 L, Gruntar Lucija 2 L, Devetak 5 L, Sv. Vidmar 5 L, Franc Kurinčič 2 L, Sterman 5 L, Ivan Gruntar 5 L, Jakob Sturm 5 L, Ivan Uršič št. 67, 3 L, Metoda Rejec 2 L, Tereza Bergman 5 L, Fon Franc, kovač 1 L, Ana Paulin 1 L, A. Jolanda 2 L, Anton Perinčič 2 L, Juretič 5 L, Pepca Vala- rič 2 L, Viktor Juvančič 2 L, Miklavčič 5 L, Raku- šček 5 L, Uršič Marija 1 L, Marija Stres 2 L, Si- vec Ivan 1 L, Klopčič Marija 2 L, Winkler Katar- na 2 L, Neimenovani 2 L, Kokole 3 L, Jenček 1 L, Pentar 1 L, Golja 2 L, Uršič 2 L, Soudat 2 L, Ur- šič Mila 2 L, Hilda Komac 2 L, Ema Marni 2 L, Gusti Uršič 2 L, Kalan 10 L, N. N. 5 L, Marija Ur- šič 2 L, Komar 5 L, Neimenovani 3 L, Uršič 5 L, Frandolič 20 L, Grunter 5 L, Alojz Kres 10 L; do sedaj izkazanih L 4130.65, v današnjem izkazu L 460.—; skupno 4590.65.

Borzna poročila.

Trst, 27. avgusta 1920.		
Jadranska banka	490	
Cosulich	533	
Dalmatia	365	
Gerolovich	1902.50	
Libera Tricistina	720	
Lloyd	2115	
Lussino	2300	
Martinovich	360	
Oceania	488	
Premuda	565	
Trpovich	570	
Ampelea	625	
Cement Dalmatia	330	
Cement Spalato	430	
Krka	515	
Čistilnica riža	250	
Trst, 27. avgusta 1920.		
Neprepčatene krone	8.—	8.25
avstrijsko-nemške krone	8.25	8.50
čehoslovaške krone	36.—	36.37
dinarji	81.—	84.—
leji	47.—	47.50
marke	43.—	44.50
dolarji	21.—	21.15
francoski franki	149.—	150.50
švicarski franki	340.—	350.—
angleški funti, papirnati	76.—	77.—
angleški funti zlati	96.—	98.—
rublji	26.—	28.—
napoleoni	78.—	80.—

JUGOSLOVENI!!

Zbirajte pridno za »TIS- KOVNI SKLAD EDINOSTI«.

MALI OGLASI

SALONSKO OBLEKO, novo, elegantno, iz najfi- nejšega sukna, primerno za duhovnika-uradnika, manjše srednje rasti, prodam za polovično ceno. Poizvedba iz prijaznosti v knjižarni Štoka. 181

ISCEM učiteljico za poučevanje italijanskega je- zika. Ponudbe pod »Zorka«, na upravo. 183

UČITELJ v pokopu poučuje otroke ljudske tole. Pride tudi na dom. — Cene zmerne. Naslov pri upravi. 180

STROJENJE, barvanje in izdelovanje kožuhovim. Najprimernejši čas za naročbe pred novo sezijo. Kožuhovinar Martellani. Ulica Gatterij 32. 158

PRODA SE 400 q grozdja, belega in rdečaka. Na- slov pove tobakarna Podboj (Boschetto) št. 509. 177

ISCEM oskrbnico, za vsa hišna dela. Dobra hra- na, prenočišče in dobra plača. Zaloga vins. UL Sette Fontane 23. 179

PRODA SE blagajna »Wertheim«, damsko kolo in moška pisalna miza. Naslov pove uprava. 176

2 DVENADSTROPNI HISI V MARIBORU na o- galu prometne ulice, novi, moderno zidani, sta- novanja z kopalnimi sobami, blizu kolodvoru in javnih uradov se prodaja za K 720.000. Poja- snila daje anončni in informacijski zavod Vedež, Maribor, Gregorčičeva ulica št. 6, telefon 132. 175

DRVA, bukova in hrastova, kupuje franko vagon, uradna teža nakladalne postaje, trvdka Znidar- šič & zeta, II. Bistrica. 156

ALBERT KOGOJ mehanik v Tolminu št. 58 ima vsakovrstne potrebščine (122) za kolosa in silvalne stroje

FIAT tovorni avto se prodajo 12 kosov TYPE 15 Tez s 15 do 20 q nakladnosti 18 P. s 20 do 30 q 1 kos FRACUR s 90 do 100 q "